

1. "Öğrenciler koştu." cümlesinde "koştu" sözcüğü çekimli bir fiildir ve cümlelerin yüklemidir.

"Koşan öğrencileri uyardı." cümlesinde "koşan" sözcüğü fiil anlamını korumakla birlikte sıfat görevinde olduğu için sıfat - fiildir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat - fiil kullanılmıştır?

- A) Bu güzel çiçekler balkona çok yakışacak.
- B) Çiçek isimlerini bilmeyen bir nesil yetişiyor.
- C) Hiç durmadan ve arkasına bakmadan ilerliyor.
- D) Son zamanlarında bahçe işleri uğraşır olmuştu.

2. "İnsanlar konuşuyor ve ona doğru geliyordu." cümlesinde "konuşuyor" ve "geliyordu" sözcükleri fiildir ve cümlelerin yüklemidir.

Bu cümleyi, "Konuşan insanlar ona doğru geliyor." biçiminde de kurabiliriz. "Konuşan" sözcüğü bu durumda artık bir **fiil değil fiilimsidir**.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) Savaş başladığı zaman ülkelerini terk ettiler.
- B) Sakin durmayan kafası makine gibi işliyordu.
- C) Günün her saatinde gözüne güzel görünüyordu.
- D) Kimse ile vedalaşmadan gitti.

3. Fiil kök ve gövdelerine isim fiil ekleri getirilerek isim - fiiller yapılır. Türkçede isim - fiil ekleri "-ma, -ış, -mak" ekleridir.

İsim - fiiller fiillerin adlarını bildirirler ve cümlede isim görevinde kullanılırlar.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim - fiil kullanılmıştır?

- A) Bizimle birlikte karanlıkta yürümüştü.
- B) Onu hiç böyle sinirli görmemiştik.
- C) Çok düşünmek, onu sandığından fazla yordu.
- D) Nihayet biraz ileride güzel bir otel bulduk.

4. Bazı sözcükler isim - fiil eki aldığı halde kalıplaşarak bir varlığın, kavramın ismi olurlar.

"Dondurma yemek istiyor." cümlesindeki "yemek" sözcüğü, isim - fiil iken "Bu yemek çok güzeldi" cümlesinde "yemek" sözcüğü isimdir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi eki aldığı halde bir varlığı karşılayan sözcük vardır?

- A) Okumak, kaygının azalmasına yardımcı olur.
- B) Onu dinlememek büyük bir hataymış.
- C) Pantolonunun cebine hızlıca götürdü elini.
- D) Aradığı çakmak ise ceketinde kalmıştı.

Zarf - fiiller, fiillerin durumunu veya zamanını bildirerek cümleye durum ya da zaman anlamı katarlar.

Zarf - fiilin cümleye kattığı anlam fiile **"Nasıl?"** ve **"Ne zaman?"** soruları yöneltilerek bulunabilir.

5. ve 6. soruları yukarıdaki açıklamaya göre çözünüz.

5. Açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf - fiil cümleye durum anlamı katmıştır?

- A) Yıldızları takip ederek yolunu bulabildi.
- B) Bahar gelince içime bir huzur doluyor.
- C) O gittiğinde bu kadar üzülmemiştim.
- D) Evden çıkınca ilk işi oraya gitmek olur.

6. Açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf - fiil cümleye zaman anlamı katmıştır?

- A) Yaşamak için evlerini dağıtıp yabancı bir ülkeye gitmişlerdi.
- B) Tanıdığı fazilet sahibi insanları gözünün önüne getirdi.
- C) Tekne deniz tutmuş insanlarla doluydu.
- D) Bizim eve gelince hiç sesi çıkmazdı.

7. "Gömleğin bir kolu yırtılmış." cümlesinde "yırtılmış" sözcüğü fiildir ve aldığı -mış eki zaman ekidir.

"Bana yırtılmış gömlek sattılar." cümlesinde ise -mış eki sıfat - fiil ekidir ve "yırtılmış" sözcüğü bu cümlede sıfat - fiil olarak kullanılmıştır.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde -mış eki almış kelime sıfat - fiildir?

- A) Saat çoktan dokuzu geçmiş.
- B) Unutulmuş bir şiirin ilk dizelerini mırıldanıyordu.
- C) Parka gidecekmiş iki gözümün çiçeği.
- D) Sözde kimsenin olmadığı bir yere gidecekmiş.

8. Sıfat - fiil ekleri ile haber kipi (zaman) ekleri birbiri ile karıştırılmamalıdır. Sıfat - fiil eki almış sözcükler cümlede sıfat görevinde kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde -ecek, -acak eki eklendiği sözcüğü sıfat - fiil yapmıştır?

- A) Bu sene o da bizim şehrimize gelecek.
- B) Bütün bu hazırlıkların hepsini onlar yapacak.
- C) Laf anlatacak insan kalmadı ortalıkta.
- D) Elbet bir gün görecektiklerimin doğruluğunu.

Cevap anahtarı için karekodu okutabilirsiniz.

